

ПРЕЗИДІЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ НАУК УКРАЇНИ

ПОСТАНОВА № 158

м.Київ

25.06.2002 р.

Про Положення про відділення
НАН України

З метою приведення Положення про відділення НАН України, затвердженого 25.11.92, у відповідність з чинним законодавством України та новою редакцією Статуту НАН України Президія НАН України постановляє:

1. Затвердити Положення про відділення НАН України (додається).
2. Академікам-секретарям відділень НАН України організувати діяльність відділень відповідно до вищезазначеного Положення та довести його до наукових установ і організацій НАН України.
3. Контроль за виконанням цієї постанови покласти на відділення НАН України та Науково-організаційний відділ Президії НАН України.

Президент Національної академії наук
України
академік НАН України

Б.Є.Патон

Т.в.о. головного вченого секретаря
НАН України
член-кореспондент НАН України

В.Ф.Мачулін

ПОЛОЖЕННЯ

ПРО ВІДДІЛЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ НАУК УКРАЇНИ

I. Загальні положення

1. Національна академія наук України (далі – НАН України) має у своїй структурі відділення, які є головною науковою, координаційною і виробничою структурною ланкою НАН України, що об'єднують за відповідними галузями наук та напрямками фундаментальних і прикладних досліджень членів НАН України та всіх наукових працівників наукових установ, які входять до відділення.

Кожний дійсний член і член-кореспондент НАН України є членом одного з відділень НАН України відповідно до своєї наукової спеціальності.

Відділення НАН України єднає наукові установи НАН України з підпорядкованими конструкторсько-технологічними організаціями, дослідно-виробничими підприємствами та іншими організаціями науки і наукового обслуговування.

2. Відділення у своїй роботі керується законодавством України, Статутом НАН України та Положенням про відділення НАН України, яке затверджується Президією НАН України.

3. Відділення НАН України має своєю метою визначення та розвиток відповідних пріоритетних напрямів і тематики фундаментальних і прикладних досліджень, підготовку експертних висновків у відповідній галузі науки, організацію досліджень з цих напрямів та оцінки їх результатів, координацію фундаментальних досліджень у відповідних галузях науки.

4. Для виконання своїх завдань відділення НАН України:

а) розробляє, обговорює та погоджує пріоритети розвитку відповідної галузі науки і основні напрями фундаментальних досліджень інститутів відділення, формує та затверджує тематику досліджень, що фінансуються з Державного бюджету, контролює їх організацію та проведення;

б) бере участь у підготовці питань, які виносяться на розгляд Президії НАН України;

в) розглядає питання підготовки, добору та підвищення кваліфікації наукових кадрів;

г) координує роботу наукових рад, наукових товариств, комітетів, комісій і редакцій журналів при НАН України за профілем діяльності відділення.

II. Загальні збори відділення

5. Вищим органом управління відділення НАН України є загальні збори відділення, що складаються з академіків, членів-кореспондентів та іноземних членів НАН України. На загальні збори запрошуються представники наукової громадськості.

6. Загальні збори відділення:

а) обговорюють основні напрями і принципові питання розвитку відповідної галузі науки, результати наукових досліджень та їх використання у народному господарстві, соціальному і культурному будівництві України, щорічно розглядають підсумки наукової діяльності інститутів відділення та питання уточнення і зміни основних напрямів їхніх досліджень;

б) періодично заслуховують наукові доповіді академіків, членів-кореспондентів та іноземних членів НАН України, які входять до складу відділення, та інших учених і спеціалістів;

в) заслуховують і затверджують звіти про роботу Бюро відділення;

г) обирають бюро відділення: академіка-секретаря, заступників академіка-секретаря, членів бюро з наступним затвердженням у встановленому порядку;

д) обирають кандидатів у дійсні члени (академіки НАН України) та члени-кореспонденти НАН України;

е) висувають кандидатів в іноземні члени НАН України;

є) обирають директорів інститутів та прирівняних до них установ по даному відділенню строком на п'ять років з наступним затвердженням їх Президією НАН України.

7. Право ухвального голосу на загальних зборах відділення мають дійсні члени та члени-кореспонденти НАН України, які входять до складу даного відділення, за винятком випадків, коли Статут НАН України, це Положення або рішення загальних зборів відділення передбачають інший порядок.

Загальним зборам відділення надається право спеціальним рішенням виключати з облікового складу на час зборів членів відділення, стан здоров'я яких чи інші обставини унеможливають їх участь у роботі зборів та голосуванні.

8. Директор інституту або керівник наукової установи, якщо він не є дійсним членом (академіком НАН України) або членом кореспондентом НАН України бере участь у загальних зборах відповідного відділення з правом ухвального голосу в усіх випадках, крім виборів.

9. Вибори кандидатів у дійсні члени (академіки НАН України) і члени-кореспонденти НАН України та висування кандидатів в іноземні

члени НАН України загальні збори відділення здійснюють відповідно до Статуту НАН України та Положення про вибори до НАН України.

10. На загальних зборах відділення рішення приймаються, якщо на засіданні присутня більшість членів відділення.

Питання на загальних зборах відділення вирішуються простою більшістю голосів присутніх, які мають право ухвального голосу, крім випадків, коли згідно зі Статутом НАН України для прийняття рішення потрібно не менше 2/3 голосів.

11. Рішення на загальних зборах відділення приймаються відкритим голосуванням, крім тих питань, що вирішуються таємним голосуванням. Таємне голосування проводиться при вирішенні таких питань, як:

а) вибори кандидатів у дійсні члени (академіки НАН України) та члени-кореспонденти НАН України;

б) обрання та увільнення академіка-секретаря, заступників академіка-секретаря та членів бюро відділення;

в) обрання директорів наукових установ.

Загальні збори відділення можуть простою більшістю голосів присутніх, які мають право ухвального голосу з питання, що обговорюється, прийняти рішення про проведення таємного голосування з кожного питання, що входить до компетенції загальних зборів відділення.

12. Загальні збори відділення скликаються не рідше двох разів на рік. Головою загальних зборів відділення є академік-секретар відділення, а секретарем – учений секретар відділення.

III. Бюро відділення

13. Роботою відділення в період між загальними зборами відділення керує Бюро відділення, у складі академіка-секретаря, його заступників, ученого секретаря та членів Бюро відділення. Очолює Бюро відділення академік-секретар відділення.

14. Академік-секретар відділення обирається загальними зборами відділення з числа дійсних членів НАН України і затверджується Загальними зборами НАН України таємним голосуванням простою більшістю голосів.

Заступники академіка-секретаря відділення і члени бюро обираються загальними зборами відділення з числа членів відділення та інших провідних учених на п'ять років і затверджуються Президією НАН України.

Учений секретар відділення призначається Президією НАН України за поданням академіка-секретаря відділення з числа докторів або кандидатів наук і має права члена Бюро відділення за посадою.

Вибори академіка-секретаря, заступників академіка-секретаря і членів Бюро відділення відбуваються одночасно і проводяться таємним голосуванням один раз на п'ять років. У голосуванні беруть участь дійсні члени (академіки) і члени-кореспонденти НАН України.

При виборах керівного складу відділення додержується принципу систематичного оновлення і наступності керівництва.

Загальні збори відділення можуть у разі необхідності більшістю голосів академіків та членів-кореспондентів НАН України, які беруть участь у голосуванні, порушити клопотання перед Президією та Загальними зборами НАН України про дострокове увільнення зі своїх посад академіка-секретаря відділення та директора науково-дослідного інституту, а також достроково увільнити заступника академіка-секретаря відділення або окремих членів Бюро відділення і обрати інших учених на строк, що залишився до чергових виборів бюро відділення (нові вибори проводяться відповідно до Статуту НАН України та цього Положення).

15. Бюро відділення:

а) несе відповідальність за визначення пріоритетних фундаментальних досліджень у відповідній галузі науки;

б) обговорює разом з науковими радами з проблем основні напрями і принципові питання розвитку відповідної галузі науки, використання результатів наукових досліджень у народному господарстві, культурі і соціальній сфері, бере участь у підготовці питань, які виносяться на розгляд Президії НАН України, в тому числі шляхом підготовки експертних висновків з наукових напрямів відділення;

в) проводить наукові сесії відділення, організує проведення силами своїх інститутів наукових конференцій і шкіл;

г) скликає загальні збори відділення;

д) здійснює оперативне керівництво всіма питаннями, що входять до компетенції відділення;

е) організує підготовку до розгляду на загальних зборах відділення наукових і науково-організаційних питань, віднесених до компетенції відділення, забезпечує виконання рішень загальних зборів відділення;

є) розглядає питання створення нових установ, організацій і підприємств відділення, а також питання зміни напрямів роботи існуючих наукових установ, організацій і підприємств та відповідні пропозиції виносить на загальні збори відділення і подає Президії НАН України;

ж) організує постійні і тимчасові комісії при відділенні і затверджує їхній склад, готує для затвердження Президією НАН України пропозиції про створення наукових рад;

з) заслуховує звіти установ та приймає рішення про результати їх наукової і науково-організаційної діяльності, підготовку наукових кадрів, а також про діяльність відповідних організацій дослідно-виробничої бази з використання результатів науково-дослідних розробок у господарстві і культурному будівництві України;

і) періодично заслуховує на своїх засіданнях звіти інститутів відділення про стан і ефективність міжнародних наукових зв'язків та розробляє пропозиції щодо підготовки планів подальшого їх розвитку;

к) затверджує теми науково-дослідних робіт інститутів, які фінансуються з Державного бюджету, контролює діяльність учених рад інститутів у питанні забезпечення високого наукового рівня виконання цих тем, здійснює приймання завершених науково-дослідних робіт, розглядає річні звіти інститутів відділення, обговорює та подає на розгляд Президії НАН України проекти планів відділення та річні звіти про наукову та науково-організаційну діяльність відділення;

л) за поданням наукових установ рекомендує Президії НАН України кандидатів на посади заступників директорів з наукової роботи, учених секретарів, керівників філіалів та наукових відділень інститутів, що входять до складу відділення, завідувачів відділів, головних наукових співробітників, затверджує завідувачів лабораторій (секторів), провідних наукових співробітників;

м) розглядає і затверджує річні звіти дійсних членів (академіків НАН України) і членів-кореспондентів НАН України, які входять до даного відділення;

н) здійснює загальне керівництво науковими радами, комітетами, комісіями, науковими товариствами, а також науково-методичне керівництво редакціями журналів за профілем діяльності відділення і організує обговорення результатів їхньої роботи;

о) подає Президії НАН України на затвердження кандидатури головних редакторів журналів відділення та установ відділення;

п) організує підготовку і проведення конкурсів на здобуття іменних премій.

16. Бюро відділення правомочне прийняти рішення, якщо на засіданні присутні не менше 1/2 членів Бюро.

Рішення приймаються простою більшістю голосів відкритим голосуванням, якщо Бюро не винесе рішення про проведення таємного голосування.

17. Рішення Бюро відділення з питань висунення наукової роботи на присудження її авторів (авторам) премії імені видатних учених України та премії молодим ученим та студентам вищих навчальних

закладів України за найкращі наукові роботи приймаються таємним голосуванням простою більшістю голосів присутніх на засіданні членів Бюро відділення.

Засідання Бюро відділення з цих питань вважається дійсним, якщо на ньому були присутні не менше 2/3 членів Бюро відділення.

18. Бюро відділення щороку звітує про свою роботу перед загальними зборами відділення.

ІV. Академік-секретар відділення

19. Академік-секретар відділення:

- а) є членом Президії НАН України;
- б) організує і спрямовує роботу відділення та його Бюро;
- в) представляє відділення при розгляді питань формування та використання бюджету НАН України;
- г) головує на засіданнях загальних зборів та Бюро відділення і у своїх діях підзвітний загальним зборам відділення та Президії НАН України.

20. Академік-секретар несе відповідальність за діяльність Бюро відділення перед загальними зборами відділення та Президією НАН України.

V. Заступники академіка-секретаря

21. Заступники академіка-секретаря несуть відповідальність за організацію роботи відділення відповідно до встановленого розподілу обов'язків.

22. У разі відсутності академіка-секретаря його обов'язки виконує один із заступників.

VI. Учений секретар відділення

23. Учений секретар відділення здійснює науково-організаційне забезпечення діяльності відділення, відповідає за оформлення документації відділення.

24. Вся документація Бюро відділення подається Президії НАН України за підписами академіка-секретаря (його заступника) та ученого секретаря відділення.

VII. Створення, реорганізація або ліквідація відділення

25. Створення, реорганізація або ліквідація відділень, визначення їх кількості та найменувань здійснюється за рішенням Загальних зборів НАН України.